

Vážený pane
profesore Ctirade Václave Pospíšile, Th.D.,

dovolte, abych Vám u příležitosti Vašeho životního jubilea
popřál
hodně zdraví, pokoje, tvůrčích sil a Božího požehnání.

Chtěl bych Vám při této příležitosti poděkovat za Vaši vědeckou práci
na Univerzitě Karlově v Praze,
na Cyrilometodějské teologické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci
i za práci v České christologické a mariologické akademii.

Přeji i nadále hodně radosti z vědecké práce!

Žehná

kardinál Dominik Duka OP
arcibiskup pražský

Praha dne 31. ledna 2018

Tabula gratulatoria

Mons. Jan Graubner
arcibiskup olomoucký

ThLic. Prokop Brož, Th.D.

Mgr. Marta Lucie Cincialová, Th.D.

prof. ThDr. Jan Blahoslav Lášek, Dr.h.c.

Benedikt Tomáš Mohelník OP, Th.D.

prof. PhDr. Jana Nechutová, CSc.

prof. ThDr. Martin Prudký

prof. Dr. Karel Skalický, Th.D.

doc. ThDr. Rudolf Svoboda, Th.D.

prof. Ing. Mgr. et Mgr. Peter Tavel, Ph.D.

doc. ThDr. Jiří Vogel, ThD.

Ctiradu Václavu Pospíšilovi k šedesátým narozeninám*

„Teolog musí být jako kráva,“ pronesl před lety Ctirad Václav Pospíšil, „která má hubu v nebi a vemenou u země.“ Dobrý teolog totiž nezůstává jen u dějin či analýzy, ale okouší tajemství Boha, a toto tajemství zprostředkovává ostatním. Bůh přece není předmětem, ale tématem teologie. Po téměř čtvrtstoletí působení našeho jubilanta na univerzitách, v rozhlasu a v televizi se jeho posluchači počítají na tisíce. Na to, co načerpali, teď navazují na nejrůznějších místech: někteří vyučují na teologických fakultách, mnozí působí jako kněží a jáhni při pastorační ve všech diecézích naší země a zdaleka největší počet spojil svou teologickou formaci s civilním zaměstnáním, jež se tak vedle plnění povinností stalo mnohdy i službou.

V působení našeho jubilanta není možné vedle výuky a popularizace zapomenout ani na skrytou a náročnou badatelskou práci. Jako každý zapálený vědec zažívá bolest z toho, že jeho práce nebude nikdy vyčerpávající, dokončená a dokonalá. Snad proto odpustí, že ani toto malé ohlédnutí ani příspěvky, které za ním následují, nepokryjí zcela šíři jeho zájmů.

U zrodu Pospíšilovy teologické formace stála ještě za komunistického režimu františkánská spiritualita a zkušenost pronásledované církve. Jakmile padla železná opona, hned v lednu 1990 odcestoval do Říma hladový po poznání, aby studoval dogmatickou teologii na papežské univerzitě Antonianum. Licenciát ukončil prací o poslušnosti Ježíše Krista v Pavlově listu Filipánům. V disertaci *Teologie kříže u svatého Bonaventury* se již zaměřil na serafinského učitele, kterého později také překládal do češtiny.

Obě kvalifikační práce tak směřovaly k christologii. Historický Ježíš a Kristus víry pak zůstal ve středobodu jubilantova badatelského zájmu už napořád – za všechny publikace připomeňme alespoň stěžejní dílo *Ježíš z Nazareta, Pán a Spasitel*. Poté postupně vydal rozsáhlé monografie

¹ Soubor příspěvků vychází s podporou grantu IGA_CMTF_2018_004 *Dějiny české světové teologie*.

věnované trinitologii (*Jako v nebi, tak i na zemi*) a metodě dogmatické teologie (*Hermeneutika mystéria*).

Pospíšil ve svém díle spojuje zájem o dějiny teologie, zejména té české, ale i o aktuální společenské otázky. Osobnosti mistra Jana Husa věnoval v jubilejním roce 2015 knihu *Husovská dilemata*. Dále zkoumal reakce teologů na kosmologické, biologické a paleoantropologické poznatky přírodních věd (*Zápolení o pravdu, naději a lidskou důstojnost*), aby ukázal, že katolická teologie se nemá za co stydět, protože měla tak vynikající osobnosti jako byl dominikán Leroy nebo kardinál González, nemluvě o katolických biolozích, jako byl St. George J. Mivart.

Teolog má co říct i k otázkám nejnovějším, například pronikání islámu do Evropy. Jak to vyjádřil papež Řehoř VII., křesťané sdílí s islámem monoteismus (*unum Deum credimus*), liší se ale v řadě doktrinálních otázek (*diverso modo credimus*). Je Bůh křesťanů a muslimů tentýž? A v čem se liší naše víra? Nad těmito otázkami se Pospíšil s kolektivem autorů zamýšlel v útlé knize *Křesťan a islám*.

Křesťanské vyznání není oddělitelné od praktického života, naše představy o Bohu mají zásadní vliv na naše jednání. Podle této zásady náš jubilant promýšlí každý aspekt svého zkoumání. Vždyť teolog nemůže odtrhávat teologii od duchovního života, rozum od vztahu, slovo (*verbum*) od lásky (*amor*).

Posledním, nepřehlédnutelným aspektem osobnosti našeho jubilanta je záliba ve šprýmech, které pomáhají paměti, ale také osvěží a někdy též pomohou vykročit od frustrace k nadhledu. Humor brání teologa před ideologičností, je nezbytný pro zdravou mysl (*sanitas mentis*). Přejeme proto dnešnímu jubilentovi, aby ještě mnoho let okoušel s nohama pevně na zemi nebeskou travu, aby k tomu měl kolem sebe dostatek zaujatých, po poznání žíznivých posluchačů a jednou aby pohleděl do tváře Tomu, jemuž uvěřil.

Dominik Opatrný – Pavel Černuška